

Zaak C-41/90

K. Höfner en F. Elser tegen Macrotron GmbH

(verzoek van het Oberlandesgericht München
om een prejudiciële beslissing)

„Vrij verrichten van diensten — Uitoefening van
openbaar gezag — Mededinging — Arbeidsbemiddeling
voor hoger en leidinggevend personeel van ondernemingen”

Rapport ter terechtzitting	1981
Conclusie van advocaat-generaal F. G. Jacobs van 15 januari 1991	1994
Arrest van het Hof (Zesde kamer) van 23 april 1991	2010

Samenvatting van het arrest

- Mededinging — Gemeenschapsregels — Adressaten — Ondernemingen — Begrip — Publiekrechtelijk orgaan voor werkgelegenheid dat bemiddelingsactiviteiten uitoefent — Daaronder begrepen
(EEG-Verdrag, art. 85 en 86)*
- Mededinging — Machtspositie — Misbruik — Onderneming die over wettelijk monopolie beschikt — Publiekrechtelijk orgaan voor werkgelegenheid dat bemiddelingsactiviteiten uitoefent — Beoordelingscriteria
(EEG-Verdrag, art. 86 en 90, leden 1 en 2)*

3. *Vrij verrichten van diensten — Verdragsbepalingen — Situaties die zich in een enkele Lid-Staat voordoen — Niet van toepassing (EEG-Verdrag, art. 7 en 59)*

1. Een publiekrechtelijk orgaan voor de werkgelegenheid, dat zich bezighoudt met arbeidsbemiddeling, kan voor de toepassing van de mededingingsregels van de Gemeenschap als een onderneming worden aangemerkt, omdat deze kwalificatie in de context van het mededingingsrecht van toepassing is op elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd.
 - het publiekrechtelijk orgaan voor de werkgelegenheid kennelijk niet in staat is aan de vraag naar dat soort bemiddeling te voldoen;
 - de daadwerkelijke bemiddelingsactiviteit van particuliere adviesbureaus voor werving en selectie onmogelijk wordt gemaakt door de handhaving van een wettelijke bepaling die die activiteit verbiedt op straffe van nietigheid van de betrokken overeenkomsten;
 - de betrokken bemiddelingsactiviteiten zich kunnen uitstrekken tot de onderdanen of het grondgebied van andere Lid-Staten.
2. Als onderneming belast met het beheer van diensten van algemeen economisch belang en overeenkomstig artikel 90, lid 2, EEG-Verdrag, is een publiekrechtelijk orgaan voor de werkgelegenheid, dat zich bezighoudt met arbeidsbemiddeling, onderworpen aan de mededingingsregels, en met name aan het verbod van artikel 86 EEG-Verdrag, voor zover de toepassing van deze bepaling de vervulling van de hem toevertrouwde bijzondere taak niet verhindert. De Lid-Staat die hem voor die bemiddeling een uitsluitend recht heeft verleend, maakt inbreuk op artikel 90, lid 1, EEG-Verdrag, wanneer hij een situatie in het leven roept waarin handelen in strijd met artikel 86 voor dat orgaan onontkoombaar is. Dit is met name het geval wanneer:
 - het uitsluitend recht het bemiddelen van hoger en leidinggevend personeel van ondernemingen omvat;
3. Aangezien de verdragsbepalingen inzake het vrij verrichten van diensten niet van toepassing kunnen zijn op activiteiten die zich in al hun relevante aspecten in een enkele Lid-Staat afspelen, kan een in een Lid-Staat gevestigd adviesbureau voor werving en selectie zich met betrekking tot het bemiddelen tussen onderdanen en ondernemingen van die Lid-Staat niet beroepen op de artikelen 7 en 59 EEG-Verdrag.